CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Forma arkusza	MGEP-R0-100
Termin egzaminu:	14 czerwca 2023 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024[1]	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
B2

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022, poz. 1246).

Zadanie 1.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIII.7) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby pobrzeża Bałtyku oraz […] wyjaśnia genezę wybrzeża niskiego […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności […] mórz […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Od strony akwenu Q linia brzegowa została wyrównana przez przybrzeżny prąd morski, w przeciwieństwie do linii brzegowej od strony akwenu R, gdzie prądy w zatoce były słabsze.

Zadanie 1.3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XVI.1) Zdający przedstawia główne cechy i stan środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego […].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Akwen Q	Akwen R
	X
X	
	X

Zadanie 1.4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych. 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne obliczenia odległości w terenie wraz z poprawnym wynikiem i poprawna odpowiedź.
1 pkt – poprawne obliczenia odległości w terenie wraz z poprawnym wynikiem albo poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Odległość na mapie 12,5 cm
Skala mapy 1:55 000
1 cm – 550 m
12,5 x 550 m = 6875 m

Odpowiedź: Tak (ponieważ 26 x 1852 m > 6875 m).

Uznaje się wynik pomiaru na mapie +/-0,5 cm i wynikające z niego obliczenia.

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIV.1) Zdający […] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XVI.1) Zdający przedstawia główne cechy i stan środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny wniosek i poprawne uzasadnienie.
1 pkt – poprawny wniosek.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Baza turystyczna (kempingi, pola namiotowe, szkółki windsurfingu) znajduje się po stronie zatoki (a nie – od strony otwartego morza).

Uzasadnienie, np.:
– Wydmy od strony Bałtyku są chronione, co ogranicza rozwój bazy turystycznej.
– Od strony zatoki jest słabsze falowanie, co sprzyja uprawianiu sportów wodnych.
– Wody od strony zatoki są płytsze, przez to cieplejsze latem niż od strony otwartego morza, co może sprzyjać powstawaniu kąpielisk.
– Do tej części mierzei jest łatwiejszy dostęp ze względu na bliskość drogi.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIV.1) Zdający […] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności […] mórz […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Duża szerokość doliny.
- Obecność płaskiego dna.
- Występowanie obszarów podmokłych.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony V.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi […]. Poziom podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi […] oraz skutki rzeźbotwórczej działalności […] morza [….].

Zasady oceniania
2 pkt – cztery poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
abrazja
E2
Wolińskiego
3

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk […] oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. Poziom podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom rozszerzony II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileń […]. Poziom podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawny sposób obliczenia wysokości Słońca i poprawny wynik.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
$h_{gS} = 90° – \varphi + \delta$, gdzie: h_{gS} – wysokość górowania Słońca po południowej stronie nieba
φ – szerokość geograficzna
δ – deklinacja Słońca
$h_{gS} = 90° – 54°50'08'' + 0$
$h_{gS} = 35°09'52''$
Wysokość Słońca: 35°09'52''

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk […] oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Poziom podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
B3

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk […] oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Poziom podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
dłużej
północnej

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy IV.2) Zdający przedstawia cechy fizykochemiczne wód morskich […]. IV.3) Zdający objaśnia mechanizm powstawania i układ powierzchniowych prądów morskich […].

Zasady oceniania
1 pkt – wyjaśnienie uwzględniające wpływ ciepłego i wpływ zimnego prądu morskiego na zasolenie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Zimny prąd morski (Kalifornijski) po zachodniej stronie Ameryki Północnej jest przyczyną zmniejszenia parowania, przez co jest mniejsze zasolenie. Ciepły prąd morski (Zatokowy) po wschodniej stronie Ameryki Północnej skutkuje zwiększeniem parowania, co prowadzi do większego zasolenia.
– Zróżnicowanie zasolenia wynika z wpływu zimnego prądu morskiego (Kalifornijskiego) po zachodniej stronie i ciepłego (Zatokowego) po wschodniej stronie Ameryki Północnej.

Zadanie 7.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy III.3) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji atmosferycznej i rozkład opadów na Ziemi. IV.2) Zdający przedstawia cechy fizykochemiczne wód morskich […]. IV.3) Zdający objaśnia mechanizm powstawania i układ powierzchniowych prądów morskich […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Stałe niże w strefie równikowej są przyczyną występowania deszczów zenitalnych, powodujących zmniejszenie zasolenia wód morskich.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy IV.2) Zdający przedstawia cechy fizykochemiczne wód morskich […]. XVI.1) Zdający przedstawia główne cechy i stan środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Do różnicy wartości temperatury wody pomiędzy Zatoką Gdańską a Zalewem Wiślanym przyczynia się różnica głębokości tych akwenów.

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy IV.2) Zdający przedstawia cechy fizykochemiczne wód morskich […]. XVI.1) Zdający przedstawia główne cechy i stan środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Tak (rozkład temperatury wód powierzchniowych świadczy o przelewaniu się wody z Zatoki Gdańskiej do Zalewu Wiślanego). W pobliżu cieśniny (Cieśniny Pilawskiej) wody Zalewu Wiślanego są cieplejsze niż w pozostałej części tego zalewu.

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy III.3) Zdający wyjaśnia […] rozkład opadów na Ziemi.

Zasady oceniania
2 pkt – dwie poprawne prawidłowości.
1 pkt – jedna poprawna prawidłowość.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Na obszarach położonych na wschodzie Europy opady są mniejsze niż na obszarach położonych na zachodzie tego kontynentu.
- Na obszarach górskich notuje się wyższe sumy opadów atmosferycznych niż na nizinach.
- Wraz z rosnącą wysokością n.p.m. suma rocznych opadów atmosferycznych wzrasta.
- Duże opady występują na wybrzeżu Atlantyku (oceanizm klimatu).

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.

Zasady oceniania
2 pkt – uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – uzupełnienie jednego wiersza w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
B3
A2

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.

Zasady oceniania

1 pkt – podanie poprawnego podobieństwa oraz poprawnej różnicy w rozkładzie opadów atmosferycznych w ciągu roku, odczytanych z wykresów.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

- W ciągu roku obserwuje się kilka miesięcy z coraz niższą (lub coraz wyższą) sumą opadów atmosferycznych.
- W ciągu roku obserwuje się okresowy spadek wielkości opadów atmosferycznych na podanych stacjach meteorologicznych.

Różnica:

- Na stacji 1 najwyższe opady atmosferyczne występują w czasie astronomicznej zimy, a na stacji 3 – w czasie astronomicznego lata.
- Na stacji 3, w czasie astronomicznego lata, notowane są wyższe sumy opadów atmosferycznych niż na stacji 1.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi […] oraz odtwarza je na podstawie analizy profilu geologicznego.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
C – D – B – A

Zadanie 11.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi […] oraz odtwarza je na podstawie analizy profilu geologicznego. Poziom podstawowy XIV.3) Zdający charakteryzuje na podstawie map rozmieszczenie głównych zasobów surowców mineralnych Polski oraz określa ich znaczenie gospodarcze.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
węgiel kamienny
Bogdanka
4

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego […] skał oraz wydarzeń geologicznych. V.9) Zdający analizuje fotografię odkrywki geologicznej i wnioskuje na jej podstawie o przeszłości geologicznej obszaru.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
młodsza
bazalt

Zadanie 12.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony V.4) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia fizycznego i chemicznego, krasowienia oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów. V.9) Zdający analizuje fotografię odkrywki geologicznej i wnioskuje na jej podstawie o przeszłości geologicznej obszaru.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne wyjaśnienie powstania rumowiska z uwzględnieniem wietrzenia oraz ruchu masowego (akumulacji).
1 pkt – poprawne wyjaśnienie genezy rumowiska z uwzględnieniem wietrzenia albo ruchu masowego (akumulacji).
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- W wyniku wietrzenia fizycznego, na skutek działania dobowych różnic temperatur, doszło do rozpadu skały, której okruchy ulegały przemieszczeniu w wyniku grawitacyjnych ruchów masowych (odpadania), a następnie się nagromadziły, w wyniku czego powstało rumowisko.
- W wyniku wietrzenia fizycznego, na skutek działania dobowych różnic temperatur, doszło do rozpadu skały, której okruchy ulegały przemieszczeniu, a następnie doszło do ich akumulacji u podnóża ściany skalnej w formie stożka usypiskowego.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata. 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVI.1) Zdający analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego na środowisko przyrodnicze […]. Poziom podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi […]. XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie odkrywkowych […] kopalni w Polsce […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

przełomu
skalnych

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi […] rozwój świata organicznego […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
P
P

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** I.3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIII.2) Zdający porównuje środowisko przyrodnicze Tatr Zachodnich i Wysokich oraz wykazuje związki między jego elementami.

Zasady oceniania
2 pkt – dwa poprawne wyjaśnienia odnoszące się do budowy geologicznej Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do budowy geologicznej Tatr Wysokich albo Tatr Zachodnich.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź
Tatry Wysokie
W Tatrach Wysokich na dominujących w budowie geologicznej skałach granitowych o słabej przepuszczalności rozwinęły się liczne wody powierzchniowe (potoki i strumienie górskie).

Tatry Zachodnie

W Tatrach Zachodnich dominują skały wapienne (są silnie spękane wskutek ruchów górotwórczych) i w wyniku krasu wody powierzchniowe z łatwością migrują pod powierzchnię, co skutkuje zwiększeniem zasobów wód podziemnych.

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.2) Zdający rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych na świecie. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch rzek i ustroju rzecznego.
1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch rzek albo ustroju rzecznego.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

1. Ganges, 2. Brahmaputra
deszczowy monsunowy

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej z […] żyznością gleb […]. Poziom podstawowy XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa […].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne przyporządkowania do dwóch rodzajów gleb.
1 pkt – poprawne przyporządkowania do jednego rodzaju gleb albo poprawnie wypełniona jedna kolumna.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Gleba	Kompleks glebowo-rolniczy	Region
bielicowa	2	Równina Tucholska
czarnoziem	1	Wyżyna Sandomierska

Zadanie 18. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania społeczno-gospodarczego […] świata […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali globalnej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów. VIII.2) Zdający analizuje i wyjaśnia zmiany liczby ludności świata oraz przestrzenne zróżnicowanie wielkości […] przyrostu naturalnego.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Ameryka Północna
Europa
Afryka

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali […] krajowej […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia występuje odpływ ludności. Obszary o niskim bezrobociu notują dodatnie saldo migracji (napływ ludności).

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali […] krajowej […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwa poprawne czynniki.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Możliwość uzyskania wyższych zarobków.
- Migracja na obszary gmin podwarszawskich ze względu na lepsze warunki mieszkaniowe.
- Niższy koszt zakupu lub wynajmu nieruchomości niż w Warszawie.
- Wyższy standard życia w gminach ościennych Warszawy niż na obszarach peryferyjnych województwa.
- Możliwość rozwoju zawodowego (w ośrodkach naukowych) w stolicy.
- Obecność kolei podmiejskiej.
- Lepszy dostęp do opieki medycznej, kultury, szkolnictwa.

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XI.3) Zdający wyjaśnia zmiany struktury przestrzennej przemysłu […] na świecie […]. XVII.1) Zdający identyfikuje prawidłowości dotyczące zróżnicowania środowiska przyrodniczego na Ziemi. XVIII.4) Zdający wskazuje na mapie regiony występowania geozagrożeń […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Współcześnie trwa proces rozwoju gospodarczego krajów Globalnego Południa (charakteryzujących się częstym występowaniem geozagrożeń), więc w przypadku wystąpienia tam klęski naturalnej straty ekonomiczne są większe.
- W okresie przedstawionym na wykresie przebiegał proces przenoszenia produkcji przemysłowej z krajów wysoko rozwiniętych do niektórych krajów Globalnego Południa, charakteryzujących się częstym występowaniem geozagrożeń.
- Na początku XXI wieku w wielu krajach słabo rozwiniętych rozbudowano infrastrukturę, więc w przypadku wystąpienia geozagrożenia są wysokie straty ekonomiczne.
- Współcześnie (w związku z eksplozją demograficzną) w wielu krajach Globalnego Południa dochodzi do koncentracji ludności na obszarach występowania geozagrożeń (dolinach rzecznych, stokach gór), co sprzyja stratom ekonomicznym podczas klęski żywiołowej.

Zadanie 20.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVIII.1) Zdający wyjaśnia powstawanie geozagrożeń meteorologicznych i klimatycznych (tropikalne cyklony, trąby powietrzne, pustynnienie, zmiany klimatu). Poziom podstawowy XIII.8) Zdający identyfikuje konflikty interesów w relacjach człowiek – środowisko i rozumie potrzebę ich rozwiązywania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz podaje własne propozycje sposobów rozwiązania takich konfliktów.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Cyklony zdarzają się często na obszarach nadmorskich, które charakteryzują się dużą gęstością zaludnienia.
- Cyklony zdarzają się często na obszarach nadmorskich z dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą (porty morskie, przemysł w portach), więc straty są duże i wynikają także z okresowego wyłączenia gospodarczego tych obszarów.
- Cyklony występują na obszarach krajów o rozwiniętej infrastrukturze, takich jak Stany Zjednoczone, Japonia, inne kraje Azji.

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] kulturowego świata […].	Poziom rozszerzony XII.5) Zdający analizuje mapę miejsc pielgrzymkowych na świecie […]. XXI.4) Zdający klasyfikuje migracje oraz charakteryzuje przebieg […] współczesnych migracji na świecie.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
5, hinduizm
2, chrześcijaństwo (katolicyzm)
4, islam

Zadanie 22.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów. X.5) Zdający wyjaśnia rozmieszczenie głównych łowisk […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
Chiny
Norwegia

Zadanie 22.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy X.5) Zdający wyjaśnia rozmieszczenie głównych łowisk oraz dyskutuje na temat możliwości rozwoju akwakultury w kontekście zachowania równowagi ekosystemów wodnych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Połowy zrównoważone to takie, które w dużo mniejszym stopniu wpływają na ekosystem morski, pozostawiają więcej ryb w morzach i oceanach oraz sprzyjają innym zwierzętom morskim.
- Połowy zrównoważone nie zaburzają naturalnej równowagi w ekosystemie morskim.
- Połowy zrównoważone muszą utrzymywać się na poziomie zapewniającym ciągłość populacji danego gatunku.
- Połowy muszą być prowadzone w taki sposób, aby ich wpływ na inne gatunki i siedliska morskie w ramach ekosystemu był zminimalizowany i aby pozostawały one w dobrym stanie.
- Rybacy muszą stosować się do odpowiednich przepisów i adaptować się do zmiennych warunków środowiskowych, np. do zmiany liczebności ryb danego gatunku.

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny […] chowu zwierząt na świecie.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
owce, B
bydło, A
trzoda chlewna, C

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Poziom rozszerzony X.1) Zdający […] wyróżnia główne cechy regionów rolniczych […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa […].

Zasady oceniania
2 pkt – wskazanie Niziny Szczecińskiej i poprawne uzasadnienie dwoma argumentami.
1 pkt – wskazanie Niziny Szczecińskiej i poprawne uzasadnienie jednym argumentem.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Nizina Szczecińska

Uzasadnienie, np.
- Nizina Szczecińska charakteryzuje się większym udziałem żyznych gleb, np. czarnych ziem (a na Polesiu Lubelskim dominują słabe gleby bielicowe oraz torfowe).
- Na Nizinie Szczecińskiej są większe opady niż na Polesiu Lubelskim.
- Okres wegetacyjny roślin dłuższy jest na Nizinie Szczecińskiej niż na Polesiu Lubelskim.
- Na Nizinie Szczecińskiej występują łagodne zimy (a na Polesiu Lubelskim zimy są mroźne i długo utrzymuje się pokrywa śnieżna).

Zadanie 25. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda-człowiek-gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów. XV.7) Zdający […] analizuje wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w rolnictwie Polski.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzasadnienie z odniesieniem do dwóch województw.
1 pkt – poprawne uzasadnienie z odniesieniem do jednego województwa.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź
Większość obszaru województwa dolnośląskiego charakteryzuje się wysoką wartością wskaźnika waloryzacji warunków przyrodniczych dla rolnictwa (glebami wysokich klas bonitacyjnych), więc przeważa tam produkcja roślinna. W województwie podlaskim występują trudniejsze warunki dla uprawy roślin o wyższych wymaganiach, więc rolnictwo specjalizuje się w wykorzystaniu użytków zielonych, a w konsekwencji – w produkcji zwierzęcej.

Zadanie 26. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XIII.2) Zdający ocenia wpływ wielkich inwestycji hydrologicznych […] na środowisko geograficzne. XIII.8) Zdający identyfikuje konflikty interesów w relacjach człowiek – środowisko i rozumie potrzebę ich rozwiązywania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju […].

Zasady oceniania

3 pkt – trzy poprawne argumenty.
2 pkt – dwa poprawne argumenty.
1 pkt – jeden poprawny argument.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Warunki przyrodnicze w Etiopii sprzyjające inwestycji:
- Większość obszaru Etiopii zajmuje wyżyna, która charakteryzuje się obecnością dolin rzecznych, sprzyjających budowie zapór na rzekach.
- Na terenie Etiopii znajdują się początkowe odcinki rzek (występuje dużo rzek), więc państwo to ma nadwyżki wody (które może gromadzić w zbiornikach).
- Stosunkowo wysokie opady atmosferyczne.

W Egipcie może wystąpić:
- zmniejszenie dostępu do wody pitnej.
- spadek zbiorów związany ze zmniejszeniem terenów nawadnianych.
- ograniczenie rozwoju gałęzi przemysłu zużywających duże ilości wody.
- spadek populacji ryb.

Zadanie 27. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XI.1) Zdający wyjaśnia […] wpływ [czynników lokalizacji przemysłu] na rozmieszczenie i rozwój wybranych jego działów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

2, bliskość portu
3, dostęp do wody (baza energetyczna)

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata.	Poziom rozszerzony XXII.1) Zdający rozumie pojęcie jakości życia człowieka oraz formułuje hipotezy dotyczące przyczyn jego zróżnicowania na świecie. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów. VII.5) porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju gospodarczego oraz ocenia strukturę PKB Polski na tle innych krajów.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
C.

Zadanie 29. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XII.2) Zdający identyfikuje prawidłowości dotyczące przestrzennego zróżnicowania dostępności do usług edukacyjnych […] na świecie. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawny wniosek.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Kobiety są lepiej wykształcone od mężczyzn.
- Mężczyźni wcześniej podejmują pracę zawodową.